

SPRAWOZDANIA I RECENZJE

Liturgia Sacra 23 (2017), nr 2, s. 539–567
DOI: 10.25167/LitS/23(2017)2/539–567

Eucharystia — tajemnica celebrowana
Sprawozdanie z 53 Sympozjum
Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych
i w Wyższych Seminariach Duchownych
(Łódź, 12–14 września 2017 r.)

W homilii wygłoszonej podczas Mszy św. Wieczery Pańskiej w 2011 r. papież Benedykt XVI powiedział: „Eucharystia jest tajemnicą wielkiej bliskości i komunii każdego poszczególnego człowieka z Panem. I jest zarazem widzialną jednością wszystkich. Eucharystia jest sakramentem jedności. Dotyka ona nawet tajemnicy trynitarniej i w ten sposób tworzy zarazem widzialną jedność. Powiedzmy to jeszcze raz — jest ona bardzo osobistym spotkaniem z Panem, a jednak nie jest nigdy tylko aktem indywidualnej pobożności” W tych kilku zdaniach Ojciec Święty po raz kolejny zwrócił uwagę na tajemniczy, tj. misteryjny charakter Eucharystii, który uwidacznia się w jedności wszystkich ją celebrujących. Te słowa pośrednio wskazują na oczywisty fakt, że ten największy dar, jaki Jezus Chrystus pozostawił Kościołowi, nie może być szczelnie skrywany za pancernymi drzwiami tabernakulów, ale wciąż na nowo musi stawać się „Tajemnicą celebrowaną” Taki też tytuł stał się hasłem przewodnim kolejnego, 53 Sympozjum Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych i w Wyższych Seminariach Duchownych, które odbyło się w WSD w Łodzi w dniach 12–14 września 2017 r. Na doroczne spotkanie przybyło przeszło siedemdziesięciu liturgistów i miłośników liturgii z całej Polski oraz kilku przedstawicieli środowisk zagranicznych.

Sympozjum jak zwykle rozpoczęło się wspólnym posiłkiem, po którym odmówiono modlitwę południową. Następnie słowa powitania do przybyłych gości skie-

rował rektor łódzkiego WSD, ks. dr Jarosław Pater, po czym w tematykę spotkania wprowadził uczestników ks. prof. KUL dr hab. Waldemar Pałęcki MSF — przewodniczący Stowarzyszenia Liturgistów Polskich.

Pierwszy referat zatytułowany *Eklezjologia eucharystyczna* wygłosił przedstawiciel środowiska łódzkiego ks. prof. KUL dr hab. Piotr Kulbacki. W swoim wystąpieniu prelegent zwrócił uwagę na autopoznawczą rolę liturgii eucharystycznej w życiu Kościoła. To z celebrowanej tajemnicy eucharystycznej wyłania się bowiem najbardziej prawdziwy i oryginalny obraz Kościoła.

Jako kolejny prelegent głos zabrał ks. prof. UMK dr hab. Daniel Brzeziński, który przedłożył referat zatytułowany „*Ars celebrandi*” *Eucharystii jako mistagogia liturgiczna*. Ów wybitny płocki badacz skupił swoją uwagę na istotnej roli, jaką w przeżywaniu i zrozumieniu liturgii pełni celebrujący ją kapłan. Podkreślił, że celebrowanie jest rzeczywiście sztuką, której umiejętne pojęcie stanowi niezastąpioną szkołę wprowadzającą w tajemnicę sakramentu ołtarza.

Ostatni referat pierwszego dnia sympozjum zatytułowany *Pentekostalizacja kultu Eucharystii* wygłosił ks. prof. UAM dr hab. Dariusz Kwiatkowski. W swoim wystąpieniu prelegent zwrócił uwagę na istotną rolę Ducha Świętego w przeżywaniu liturgii eucharystycznej. Ukazał jednak szereg nasilających się współcześnie niebezpieczeństw związanych z przesadną pentekostalizacją liturgii, wymykającą się wszelkim tradycyjnym ramom celebratywnym i teologicznym.

Kolejnym punktem spotkania była dyskusja, w której głos zabrało wielu zgromadzonych na spotkaniu liturgistów. Następnie uczestnicy sympozjum udali się do bazyliki archikatedralnej, gdzie administrujący archidiecezją łódzką ks. bp Marek Marczak przewodniczył uroczystej Mszy św., po której miejscowy proboszcz, ks. Ireneusz Kulesza, w specjalnie zaaranżowanym studiu w podziemiach bazyliki zaprezentował przybyłym interaktywny film poświęcony św. Faustynie Kowalskiej. Zgodnie ze zwyczajem zjazdów tego samego dnia odbyło się spotkanie organizacyjne, w trakcie którego podjęto decyzję o organizacji kolejnego spotkania w WMSD w Częstochowie. Temat przewodni tegoż sympozjum będzie oscylował wokół problematyki umiejscowienia liturgii w kontekście innych nauk, zarówno teologicznych, jak i wszystkich pozostałych.

Naukową część drugiego dnia sympozjum otworzył referat gdańskiego liturzysty, ks. dra Krystiana Kletkiewicza, zatytułowany *Nadzwyczajna forma Mszy św. a formacja seminaryjna*. W swoim przedłożeniu prelegent poddał analizie żywy problem powrotu do tzw. liturgii trydenckiej wielu współczesnych studentów teologii. Zwrócił uwagę na konieczność właściwej edukacji kleryków w tym wymiarze, która jednak poddana powinna być wymogowi rzetelnego wprowadzenia ich w teologię i przestrzeń liturgii posoborowej.

Również w kolejnym referacie podjęty został aktualny problem wskazany w temacie: *Msza św. z udziałem dzieci — między participatio actuosa a infantrylizmem*.

Prelegent, ks. dr Andrzej Grzelak z Gniezna, poddał analizie zwyczaję celebracyjne Mszy św. z udziałem dzieci, zestawiając je z obowiązującymi normami liturgicznymi.

Jako następny głos zabrał ks. bp dr Adam Bałabuch — przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przy KEP, który przedstawił bieżące kwestie liturgiczne w Polsce. Po obiedzie organizatorzy zaprosili uczestników sympozjum do zwiedzenia pabianickiego kościoła pw. św. Mateusza Apostoła — rodzinnej parafii św. Maksymiliana Marii Kolbego, sanktuarium Matki Bożej w Łasku oraz muzeum kolegiackiego w Łasku. Po Mszy św. sprawowanej w łaskiej świątyni odbyła się uroczysta kolacja w ośrodku konferencyjno-rekolekcyjnym w Porszewicach.

Trzeciego dnia sympozjum zaprezentowane zostały cztery komunikaty. W pierwszym, który wygłosił ks. dr Maciej Przybylak z Poznania, podjęto temat *Prywatne modlitwy eucharystyczne przykładem nadużyć odnowy liturgicznej po Soborze Watykańskim II*. Z kolei przedłożenie ks. dra Grzegorza Rzeźwickiego z Tarnowa zatytułowane było *Celebracja pierwszego pełnego uczestnictwa dzieci w Eucharystii — współczesne propozycje*. Trzeci komunikat, pt. *Relikwie eucharystyczne a kult tajemnicy eucharystycznej poza Mszą św.*, wygłosił ks. dr Waldemar Bartocha (UKSW). Ostatnim prelegentem sympozjum był ks. dr Andrzej Megger (KUL), którego wystąpienie zogniskowało się wokół problematyki watykańskiego Kompendium eucharystycznego: *Nieodkryty dokument: Compendium eucharisticum (2009)*.

53 Sympozjum Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych i w Wyższych Seminariach Duchownych zamknęła dyskusja końcowa stanowiąca jego podsumowanie.

Ks. Mateusz Potoczny
WT UO, Opole